

88299

BNK/Å 1971

NÅGOT OM FISKGJUSENS
HÄCKNING I RAMNÄSTRAKTEN 1971

Fiskgjusen som i Väst-Europa endast förekommer mera allmänt i Sverige och Finland har som alla andra rovfåglar minskat i antal. I Amerika där för några år sedan fiskgjusen var en vanlig syn, har de sista åren medfört en katastrofal minskning i fågelbeståndet.

Eftersom hotet mot våra rovfåglar genom jakt, gifter och andra faror på intet vis är i avtagande, ville jag i verkligheten se hur livsbetingelserna var hos fiskgjusen i Ramnästrakten. Sommaren 1971 kontrollerade jag 12 häckplatser för fiskgjuse.

Kvällen den 13 juli besökte jag en boplats vid Üjesjön och en vid Axholm. Båda redena var obebodda och inga spår visade att ungar blivit födda under året.

Den 19 juli var en dag med täta regnskuror. Jag var upp till Tillingen. Boplats nr. 1 var tom. En naturvän omtalade att i mitten av juni låg en av fiskgjusarna och ruvade under tre timmars tid. Den verkade ensam. Senare hittades flera fjädrar och dun av fiskgjuse på en bergställ ett 100-tal meter från boplatsen.

Boplats nr. 2 låg nära sjön. Boredet fanns där 1970 men nu låg det mesta på marken.

En kilometer från Tillingen fanns under vårvintern ett präktigt fiskgjusebo vid Rüksmossen. Vid min ankomst i dag ser jag på långt håll en gjuse sitta i boträdets topp. Han flyger tyst bort då jag närmar mig. Av det stora boet fanns ingenting kvar i tallens topp, men på

er mera allmänt
 minskat i antal.
 vanlig syn, har
 fågelbeståndet.
 gifter och an-
 verkligheten se
 trakten.
 fiskgjuse.
 id Ujesjön och en
 visade att ungar
 ar upp till Tilling-
 tt i mitten av juni
 rs tid. Den verkade
 fiskgjuse på en berg-

70 men nu låg det

n ett präktigt fisk-
 jag på långt håll
 bort då jag närmar
 Bens topp, men på

alla dess grenar har kvistar och annat bomaterial fastnat, och runt botallen ligger resten av gjusarnas kvistrede, väl kringstrött.

Dagen efter, den 20 juli, besöks 4 st. boplatser på Hälleskog-
 en. Jag tar en kafferast mellan bo nr. 1 och 2, hela tiden med upp-
 sikt över dessa. Efter en halvtimme kommer en ensam fiskgjuse och
 slår ljudlöst ned på ett av nästena. Efter 10 minuter flyger den
 lika tyst där ifrån. Dessa bon var obebodda.
 På långt avstånd ser jag fiskgjuseparet flyga omkring över boplatser
 nr. 3. Jag går aldrig fram till boet men tar för givet att häck-
 ningen lyckats.

Vid bo nr. 4 tar de stora fåglarna höjd och varnar envist när
 jag nalkas deras revir, vilket tyder på att de har ungar i boet.
 Efter det tidigare nedslående resultatet, beslutar jag mig för att
 klättra upp i botallen och kontrollera redet.

Till min stora glädje finner jag att boet innehåller tre stycken
 helt fullvuxna och friska ungar, färdiga att ta lufthavet i besitt-
 ning. Jag tar en bild av en unge, vilken kan beskaådas ovan och på
 denna skrifts första sida.

Den 21 juli går jag upp mot Rolken. Fiskgjuseföräldrarna varnar,
 och med kikarens hjälp ser jag en unge röra sig över bokanten.
 På eftermiddagen besöks Fiskgjusmossen. Boplatserna är mycket gamla
 och nästan varje år lyckas gjusarna med sin häckning. Även nu fly-
 ger en av gjusarna varnande upp från boet.

Den 29 juli tänkte jag hälsa på fiskgjusarna vid Näcksjön.
 Platsen kan nämnas då fiskgjusarnas bo ej längre finns, endast
 kringströdda grenar nedanför boträdet vittnar om att trädet en
 gång varit en borg för dessa stolta fåglar.

Resultatet av de tolv undersökta boplatserna blev följande:
 Fyra stycken lyckade häckningar, fem stycken tomma redet och tre
 fiskgjusebon liggande på marken.

Koncentrationen av misslyckanden kan man främst spåra till Till-
 ington och dess närmaste omgivningar. Där sågs under våren fisk-
 gjusarna vid tre boplatser. Under sommaren låg plötsligt två av dessa
 redet på marken och det tredje var övergivet och intill detta fanns
 rester av en död fiskgjuse.

Tillingarna har tydligen på de sista 10 åren, blivit en mycket
 ogästvänlig lokal för fiskgjuse och andra levande varelser. Som be-

kant skjöts där sjöns storlommar för några år sedan av Tillingens "fiskevårdare".

Vad kan nu göras för att förhindra en minskning av rovfågelbeståndet?

Det måste till hårdare restriktioner vad gäller giftspridningen i naturen. Rovfågelshatet hos vissa grupper måste förvandlas till förståelse för balansen i naturen. Jakt och boplundring hos fridlysta fåglar måste straffas hårt.

Den pågående skogsskövlingen måste hejdas, så att man spar gammal terräng för trädhäckande rovfåglar. Det viktigaste. Man måste visa större hänsyn och varsamhet i umgänget med naturen.

H.E.

ett *Starkare* SNF —

ett *rikare* Sverige

Sa

dagat

Ibland

i grem

Det er

den räl

för m

man sk

vilja

I

var j

och bu

i ljun

fåglar

som st

olika

skrika

Ja

att s

kontro

Nu

Det f

kunna

det s

russin

lavsk

En

spets

skrika

i min

T.

svann

S

kants